

★ EL CAMÍ DE LA SAL

El Camí

El Camí de la Sal és un itinerari lineal que ressegueix el traçat que feien els traguers que transportaven la sal des del diapiu salí de Cardona fins a Manresa. El camí, doncs, comença a la vila de Cardona, passa pels municipis de Navàs, Sant Mateu de Bages, Fonollosa, Súria, Callús i Sant Joan de Vilatorrada, i finalitza al parc de l'Agulla de Manresa.

La geologia

L'origen de la sal de Cardona l'hem d'anar a trobar fent un viatge de més de 40 milions d'anys, moment en què el Mediterrani no existia com a tal i el paisatge no tenia res a veure amb l'actual. Llavors, hi havia un braç de mar que entrava des de l'Atlàntic fins ben endins de les terres que ara són Catalunya. Aquest mar va quedar aïllat de l'Atlàntic fa 36 milions d'anys per efecte de l'aixecament de les serralades que l'envoltaven, com ara els Pirineus, i va patir un procés d'evaporació que va deixar grans capes de guixos i sals (potassa, halita i carnal·lita). En fases posteriors, intenses forces van deformar aquestes roques i van formar plecs i falles amb l'ajuda de la plasticitat que presenten les sals quan són sotmeses a grans pressions. Molt excepcionalment aquestes sals acaben aflorant a la superfície, i aquest fet és el que fa de la Muntanya de Sal de Cardona un element singular d'enorme importància i rellevància internacional. Es tracta d'un procés anomenat diapirisme, el qual fa que les sals ascendeixin i s'obrin pas a través de les roques i les estructures tectòniques fins a sortir a la superfície.

La història

Des de sempre, la sal ha constituït un producte essencial en l'activitat humana. Gràcies a l'aflorament en superfície de la sal, ha estat explotada a Cardona des del neolític. Els llocs on s'explotava la sal, ja fos en mines o en aigües salines, van gaudir d'una situació de privilegi. Les rutes de la sal només eren els camins per on es traguia la sal des dels centres de producció als diversos destins de consum o redistribució. Per aquests camins, transitats per moltes persones, es transportaven tota mena de mercaderies.

Des del salí de Cardona en sortien almenys quatre grans camins de comercialització de la sal: el primer anava a Solsona i la Seu d'Urgell; el segon, a Berga i la Cerdanya; el tercer, a Vic, Manresa i Barcelona, i el quart, a Calaf i la Segarra. Aquestes rutes s'anomenaven estrades de Cardona (strada kardonensia) o camins de la sal (via salinaria).

En la majoria de trams, s'hi han sobreposat modernes vies de comunicació i pistes d'accés als masos o als boscos i camps. Alguns llocs encara mantenen l'estructura original del camí de bast. En el seu trajecte al llarg de la vall del Cardener, la via salinaria aplegava una gran xarxa de molins on es feia la molta de la sal. Cada traguier tenia tractes amb un molí, que era l'encarregat de moldre els ros trossets de sal que sortien del salí de Cardona.

La sal

La sal extreta del jaciment de Cardona està considerada de màxima puresa (99,97% de clorur sòdic). S'obté d'esmicolar la roca extreta del cor del diapiu de la vall salina de Cardona. La seva estructura cristal·lina compacta explica la puresa i alta concentració, igual que l'aspecte transparent i la cristal·lització cúbica perfecta d'aquesta sal. A més, no conté elements químics que la puguin desvirtuar.

ELS MUNICIPIS PER ON PASSA

CARDONA

www.cardonaturisme.cat

L'explotació de la sal i de la vall salina constitueixen la raó de ser de Cardona i la causa de l'esplendor del seu passat. El castell, la fortalesa mai vençuda i últim baluard de les llibertats catalanes, va ser la seu de la poderosa nissaga de comtes i ducs de Cardona, "els reis sense corona". Al voltant de la riquesa de la sal i de l'estratègica cruïlla de camins, va créixer una vila medieval avui declarada bé cultural d'interès nacional.

Castell de Cardona

SÚRIA

www.suria.cat/turisme

Geologia, mineria, història i mitologia es troben en aquest indret, Súria, origen i final de la terra segons la llegenda de Migmón. L'any 1912 es va descobrir en el subsol la presència de potassa, la qual cosa va convertir la vila medieval fortificada en un important centre miner. L'existència del castell de Súria, a l'entorn del qual va créixer el Poble Vell, està documentada des de l'any 992.

Riu Cardener a Súria

CALLÚS

www.callus.cat/el-municipi/turisme/

Els Manxons era un barri i fou el primer nucli de població del municipi de Callús. El nom prové del vocable llatí manxania, que vol dir vila. L'activitat més coneguda i típica dels Manxons fou de segur la de l'hostal de Can Mestret, on s'hi paraven els traguers que passaven pel camí de la sal. Del conjunt de construccions d'aquest barri, queden només 10 tines, un element patrimonial únic al món vinculat a la història de la vinya i del vi, un dels molts atractius que forma part del producte turístic de la Ruta del vi de la DO Pla de Bages.

Tines dels Manxons

NAVÀS I SANT MATEU DE BAGES

www.navas.cat - www.santmateudebages.cat/

Els dos municipis més extensos de la comarca del Bages estan caracteritzats per un paisatge de bosc i camps de conreu de secà. Destaquen les serres de Castelltallat i Castelladral, a banda i banda del riu Cardener, i la seva autenticitat rural, amb masies aïllades i diversos petits nuclis de població on encara avui dia es manté l'activitat agrària. A tocar del riu, ambdós municipis tenen patrimoni vinculat a l'època de la industrialització.

Municipi de Navàs

SANT JOAN DE VILATORRADA

www.santjoanvilatorrada.cat/ca/serveis/turisme

El municipi de Sant Joan de Vilatorrada s'estén entre el pla de Bages i les elevacions que tanquen aquesta fèrtil plana vers ponent. El turó de Collbaix és l'expressió més emblemàtica d'aquesta població. Des d'aquest cim podem contemplar els elements del paisatge de la cultura del vi, com la vinya o les barraques de pedra seca, i resseguir el riu Cardener, el qual marca la història d'aquesta població vinculada a la revolució industrial i a la indústria tèxtil, representada cada any a la Fira Embarrats.

Paisatge entorn Sant Joan de Vilatorrada

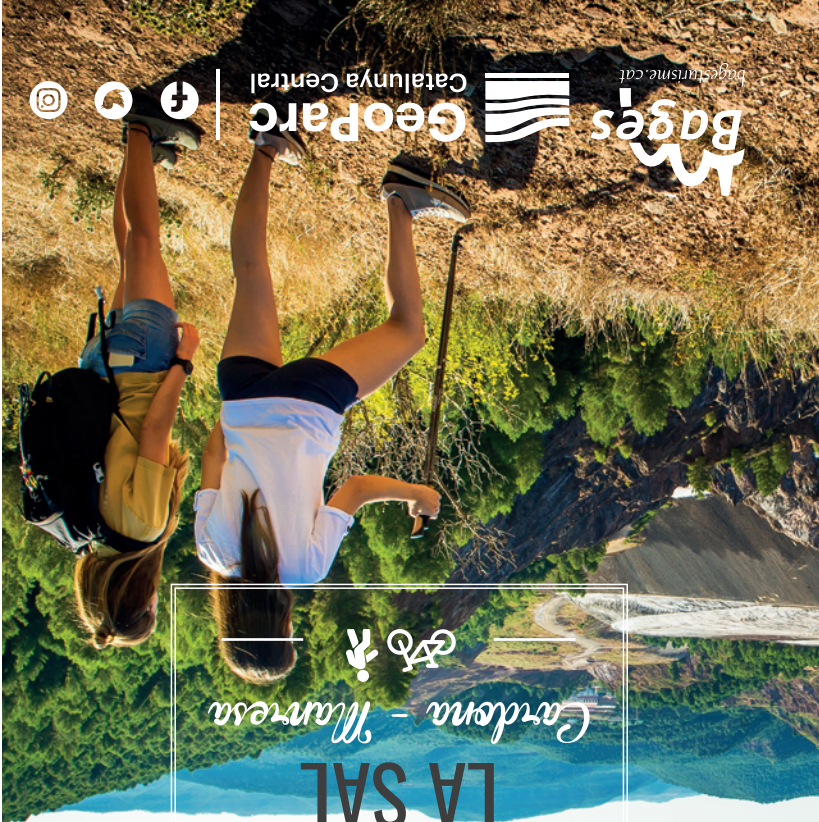
MANRESA

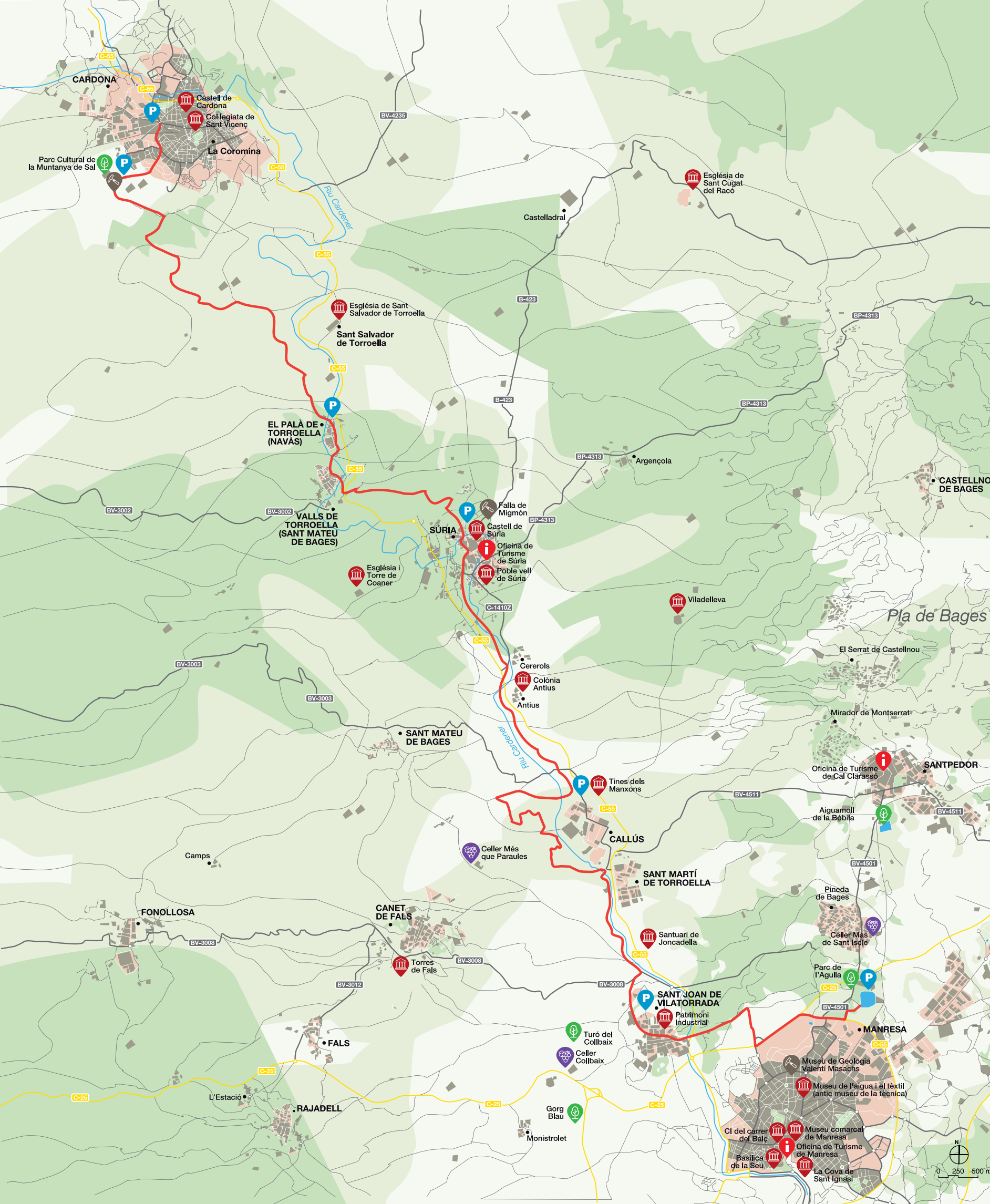
www.manresaturisme.cat

El Parc de l'Agulla és un espai natural que es troba als afores de Manresa, capital del Bages, i on hi ha un llac artificial que recull l'aigua de la Séquia, canal de regadiu medieval. El parc es troba ben connectat amb la ciutat, en la qual es pot gaudir d'un extens patrimoni vinculat a Sant Ignasi de Loiola. La Basílica de la Seu i el carrer del Balç, així com el patrimoni industrial i modernista són els atractius més destacables de la ciutat on acaba el Camí Ignasià.

Parc de l'Agulla de Manresa

★ EL CAMÍ DE LA SAL

Cardona - Manresa

INFORMACIÓ TÈCNICA

DISTÀNCIA

40 km

DESNIVELL

TRACK

- <https://bagesturisme.cat/rutes/>
- Traçat per camí rural i algun tram de sender de muntanya.
- També trobareu senyalització vertical que indica les diverses connexions.

SENYALITZACIÓ:

LLEGENDA:

- ITINERARI CAMÍ DE LA SAL
- CARRETERA
- PATRIMONI
- PAISATGE NATURAL
- PUNT D'INTERÈS GEOLÒGIC
- CELLER
- OFICINA DE TURISME
- PÀRQUING

VIU LA RUTA DE LA SAL!

Transforma aquesta ruta en una experiència turística:

- Contacta amb guies especialitzats.
www.bagesturisme.cat
- Consumeix productes de proximitat.
www.bagesturisme.cat/restauracio/
- Queda't a dormir.
www.bagesturisme.cat/allotjament/

Fotografies: Carles Fortuny, Gerard Franquesa, Arxiu fotogràfic de Bages Turisme i Fundació Cardona Històrica.

CONSELLS I RECOMANACIONS

Planifiqueu l'excursió i l'estada per poder gaudir al màxim de l'experiència. Consulteu la previsió meteorològica.

- No feu foc.
- No llenceu brossa.
- Emporteu-vos la brossa que genereu.
- Respecteu la flora i la fauna.
- Respecteu els afloraments geològics.
- Prohibit recol·lectar fòssils.
- Respecteu els sembrats i els camps.
- Circuleu pels camins i no camp a través.
- Porteu el gos lligat.
- Recolliu els excrements.
- Respecteu la propietat privada.
- Respecteu els accessos restringits.